

Avenços legislatius del treball domèstic en l'Estat espanyol

Espanya s'adhereix al Conveni Internacional 189 de l'Oficina Internacional del Treball per a oferir majors garanties i reconeixement del treball domèstic

Conveni 189 de la OIT

El Conveni 189 sobre les treballadores domèstiques de 2011 de la OIT, reconeix la contribució de l'empleat domèstic, definit com “tota persona, de gènere femení o gènere masculí, que fa un treball domèstic en el marc d'una relació de treball”, a l'economia mundial i la necessitat que els seus salaris siguin remunerats.

Històricament, el sector del treball domèstic ha estat invisibilitzat dins dels treballs formals, trobant una especial resistència a la regulació i formalització d'aquests. En la seva majoria són dones i nenes les que ho realitzen, moltes de les quals pertanyents a comunitats desfavorides o a col·lectius migrants, la qual cosa agreuja la seva situació de

Font: SEDOAC

vulnerabilitat per l'escassetat de recursos i de protecció.

Així doncs, el Conveni presenta les bases de normatives i les garanties per a la protecció dels seus drets humans i laborals que han d'aplicar-se als Estats que el ratifiquin.

Estableix:

- Mesures de protecció per a les pràctiques abusives de les agències privades i els ocupadors.
- Normes relatives al treball infantil: com fixar una edat mínima i la no privació de l'educació obligatòria.
- Normes per a les treballadores que viuen a casa dels seus ocupadors: com el respecte a la seva privacitat, fixar hores i horaris de descans, etc.

Font: Europa Press - Cézaro De Luca

- Normes relacionades amb les treballadores migrants: ofertes de treball prèvies a iniciar el viatge i el dret a la repatriació.
- Garanties dins de les empreses privades.
- Mesures per a garantir el compliment de les lleis i l'accés als tribunals en cas de denúncia.

Adhesió d'Espanya al Conveni

El Govern d'Espanya va aprovar la seva adhesió al Conveni 189 de la OIT el 28 febrer 2023, i d'acord amb el seu art. 21, entrarà en vigor el 29 de febrer de 2024.

Prèviament, al setembre de 2022, sobre la base d'aquesta mateixa i reafirmant el compromís a nivell internacional per a protegir les treballadores, va realitzar el **Reial Decret Llei 16/2022**, per a la millora de les condicions de treball i de Seguretat Social de les persones treballadores al servei de la llar.

Aquesta presenta avanços com ara:

- S'estableix la **prestació per desocupació**, tenint en compte que era l'únic sector laboral que no tenia protecció en cas de finalització del

treball. És necessari complir amb els requisits de:

- Afiliació a la Seguretat Social
- Període mínim de cotització
- Situació legal de desocupació

- Beneficis en la **cotització per desocupació** aplicables en el Sistema Especial per a Empleats de Llar. És obligatori cotitzar per desocupació i al Fons de Garanties (FOGASA), amb una bonificació del 80% per als ocupadors.
- Els ocupadors assumeixen la **responsabilitat de gestions** d'afiliació, altes, baixes i dades del treballador.
- **Protecció de la seguretat i la salut** en el treball de les persones treballadores. Compromisos amb l'estudi de malalties professionals amb perspectiva de gènere atès que es tracta de dones en la seva enorme majoria.
- **Fi del desistiment** que permetia l'acomiadament sense causa ni cap justificació. Des de l'entrada en vigor de la nova llei es contempen causes com la

disminució dels ingressos en la família o la necessitat de augmentar les despeses per a altres situacions, també, de forma totalment justificada l'acomiadament per la desconfiança que es pugui generar entre empleades i ocupadores.

Reflexió

Sembla ser que existeix un avanç en matèria de drets laborals de les treballadores domèstiques, després de molts anys de reivindicacions per part del col·lectiu, apareixen els seus fruits amb la nova llei.

A més, l'adhesió al Conveni suposa una garantia a nivell internacional dels drets reconeguts en aquest, que han de ser regulats dins de la jurisdicció de cada Estat. Farà falta esperar fins a l'entrada en vigor del Conveni per a observar si s'adapta al complet a la situació actual de l'Estat espanyol, o per si de manera contrària, entreveu la necessitat de canviar determinats articles i ampliar la protecció.

Ester Cecilia Chico

Graduada en Psicología

Estudiant de Màster en Drets Humans,
Democràcia i Globalització en la Universitat
Oberta de Catalunya

Referencias

- Convenio sobre las trabajadoras y los trabajadores domésticos, 2011 (núm. 189). https://www.ilo.org/dyn/normlex/es/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C189
- OIT (2011). ¿Qué es el Convenio 189?. https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---americas/---ro-lima/---sro-san_jose/documents/publication/wcms_203988.pdf
- Ministerio de Asuntos Exteriores y Cooperación. (2023). Instrumento de adhesión al Convenio sobre el trabajo decente para las trabajadoras y los trabajadores domésticos, hecho en Ginebra el 16 de junio de 2011. Recuperado de https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2023-8304
- Ministerio de Trabajo y Economía Social. (2022). Real Decreto-ley 16/2022, de 6 de septiembre, para la mejora de las condiciones de trabajo y de Seguridad Social de las personas trabajadoras al servicio del hogar. Boletín Oficial del Estado, núm. 217. <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2022-14680>
- Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona. Real Decreto Ley 16/2022, de 6 de septiembre, para la mejora de las condiciones de trabajo y de Seguridad Social de las personas trabajadoras al servicio del hogar <https://www.icab.es/es/actualidad/noticias/noticia/Real-Decreto-Ley-16-2022-de-6-de-septiembre-para-la-mejora-de-las-condiciones-de-trabajo-y-de-Seguridad-Social-de-las-personas-trabajadoras-al-servicio-del-hogar/>

Publicado por:

**Asociación para las
Naciones Unidas
en España**
United Nations Association of Spain

Con el apoyo de:

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Igualtat
i Feminismes**

ANUE no hace necesariamente como suyas las opiniones expresadas por sus colaboradores